

SIEMENS

Syv milliarder grunner til å tenke bærekraft

Årsrapport 2011

www.siemens.no

Innhold

03 Syv milliarder grunner til å tenke bærekraft

04 Nøkkeltall
05 Organisasjon

07 Årsberetning

15 Resultatregnskap
16 Balanse
18 Kontantstrømanalyse

19 Noter

40 Revisjonsberetning
42 Adresser / kontaktinformasjon

Syv milliarder grunner til å tenke bærekraft

Høsten 2011 nådde verden en ny milepæl; vi er nå over syv milliarder mennesker på jorden. Syv milliarder mennesker, som alle setter større eller mindre fotavtrykk på kloden vår. Hvordan skal vi forsyne så mange mennesker med energi, uten å skade miljøet? Hvordan skal vi ivareta helse og velferd i en befolkning der antallet eldre stadig vokser? Og hvordan skal vi sørge for at byene, som stadig blir større, er trygge og velfungerende? Vanskelige spørsmål. Akkurat som vi i Siemens liker dem.

Alle fremtidens utfordringer løses nok ikke med teknologi, men antakelig løser vi få uten. Menneskets evne til å stille gode spørsmål til dagens løsninger, kan være med på å gi oss svaret på morgendagens utfordringer. I Siemens tror vi gode spørsmål er avgjørende for å skape en bærekraftig fremtid.

Siemens har vært synonymt med internasjonalt fokus og global tilstedeværelse i mer enn 160 år. I dag er vi tilstede i nesten 190 land, og bedriftens litt over 400.000 ansatte er fordelt på 1.640 lokasjoner verden rundt.

I Norge har Siemens svart på vanskelige spørsmål i 113 år. Helt siden slutten av 1800-tallet, da selskapet var med å bygge ut vannkraften i Norge, har Siemens vært en pådriver for teknologisk utvikling og modernisering av landet vårt. Våre innovasjoner gir løsninger på mange av de vanskelige utfordringene vi står overfor innen områdene industri, energi, helse og bærekraftige byer.

ENERGIEFFEKTIVT OG MILJØVENNLIG

Siemens arbeider kontinuerlig med å utvikle miljøvennlige løsninger for å produsere, transportere og bruke energi. I Norge har vi store leveranser innen fornybar energi, og vi har blant annet levert vindmøller til flere av Norges største vindparker. Siemens er markedsleder på vindkraft i Norge med en markedsandel på 60 prosent. På Kårstø har vi levert et av verdens reneste gasskraftverk, og våre dieselelektriske fremdriftssystem for skip gir lavere drivstofforbruk og mindre utslipp av klimaskadelige gasser.

INDUSTRI OG SIKKERHET

Med avanserte styrings- og automatiseringsløsninger for industrien bidrar vi til mer effektiv drift og lavere energiforbruk. Våre industrikunder oppnår lavere kostnader for både spesialisert og standardisert produksjon. Dessuten er Siemens en av

Norges største leverandører av avanserte sikkerhetsløsninger for adgangskontroll, overvåking, innbrudds- og brannalarm. Vi sikrer blant annet banker, havner og flyplasser.

BÆREKRAFTIGE BYER

Mer enn halvparten av verdens befolkning bor nå i byer – og tallet øker hver dag. Byene forbruker 75 prosent av verdens energiproduksjon og står for 80 prosent av de globale CO₂-utslippene. Klimakampen står derfor i byene. Siemens er ledende leverandør til samferdselsektoren i Norge, og våre T-bane- og jernbanesystemer gir effektiv transport og sparer veier og miljø. Siemens' teknologi for byggautomatisering reduserer energiforbruket til bygg, og besparelsene garanteres gjennom konseptet "Performance Contracting".

MER ENERGIEFFEKTIV OLJE- OG GASSPRODUKSJON

Ansvar for Siemens' globale offshore-virksomhet ligger i Norge, og selskapet har over lang tid bygget opp kompetanse relatert til offshore-industrien. Høsten 2011 åpnet vi nytt Subsea-senter i Trondheim. Åpningen av senteret markerer startskuddet for en global satsning på undervannsteknologi – kalt Siemens Subsea Power Grid. Satsningen skal styres fra Norge og Trondheim og vil bidra til økt utvinningsgrad og mer energieffektiv olje- og gassproduksjon.

BEDRE DIAGNOSER OG ET MER EFFEKTIVT HELSEVESEN

Siemens er Norges største leverandør av utstyr og IT-løsninger innen billedgivende diagnostikk, lab-diagnostikk og klinisk IT. I tillegg tilbyr vi en rekke spesialutviklede løsninger innen områder som kreftbehandling, kardiologi og nevrologi. Vi satser målbevisst på å bidra til tidlig diagnostisering og riktig behandling av sykdommer. Vi ønsker å være en partner for helsevesenet gjennom å levere løsninger som bidrar til økt kvalitet og et mer effektivt helsevesen.

Nøkkeltall per 30. september 2011

Beløp i millioner kroner	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Ordreinngang	5 779	4 572	3 737	5 823	6 945	6 623
Eksport	1 037	1 092	1 412	396	591	623
Omsetning	4 753	4 201	4 884	5 200	5 348	5 308
Driftsinntekter	4 816	4 242	4 996	5 289	5 502	5 336
Driftsresultat	140	359	339	292	259	242
Ordinært resultat før skatt	245	408	678	315	257	245
Årsresultat	182	289	512	223	177	169
Investeringer	594	3	21	21	33	19
Egenkapital	1 127	995	888	427	415	363
Totalkapital	3 293	3 373	3 173	2 340	2 293	2 489
Antall	1 468	1 452	1 458	1 102	2 195	2 442

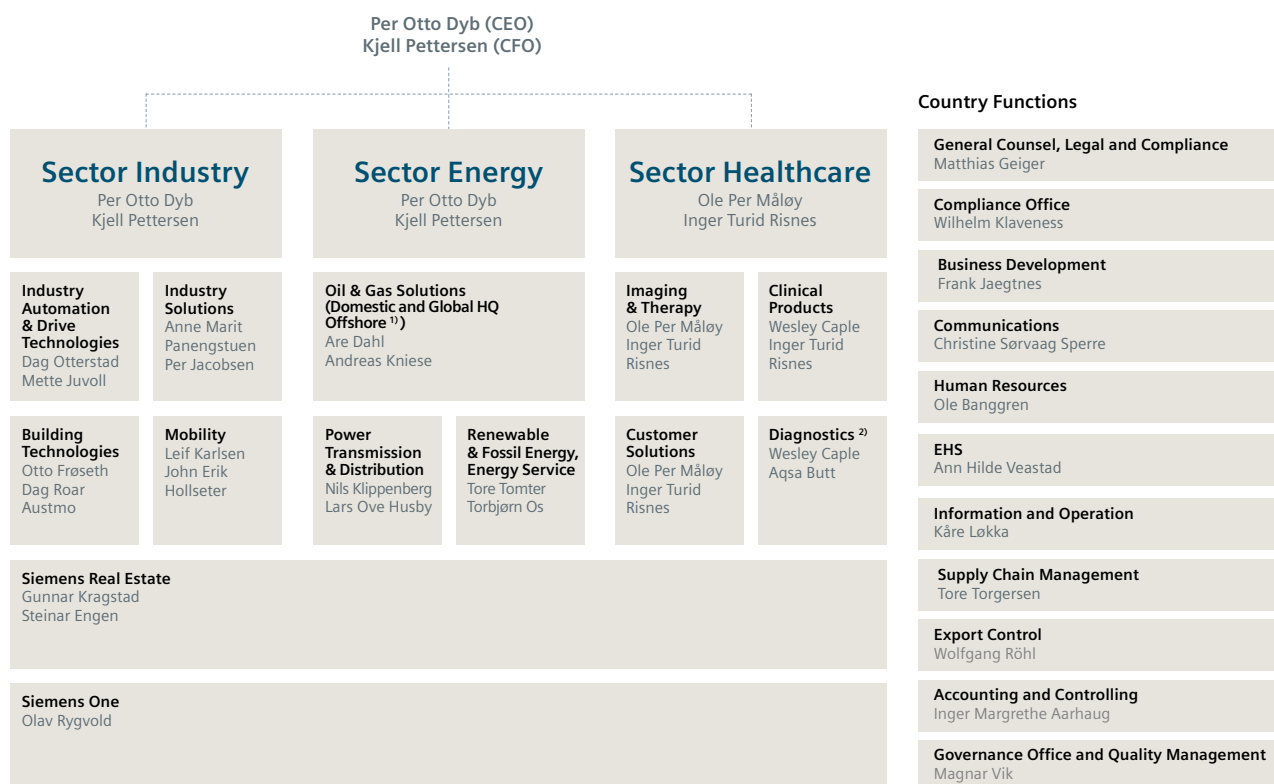
Styret i Siemens AS 30. september 2011

Styreleder Anne Kathrine Slungård

Styremedlemmer Trygve Refvem, Tom Blades, Andreas Gross

Ansattrepresentanter Roy Lund, Ottar Skogseth, Per Barsnes

Organisasjon per 30. september 2011

1) Group Business, E O C&S OFS

2) Siemens Healthcare Diagnostics AS – operational integrated into Siemens AS

Resultatutvikling
Disponering av årets resultat
Finansielle forhold
Kontantstrøm
Organisasjon
Teknologiutvikling
Medarbeidere
Samfunnsansvar og bærekraft
Helse, miljø og sikkerhet (HMS)
Marked
Strategi og fremtidsutsikter

Siemens AS leverte solide resultater i 2011. Særlig positivt er økningen i ordreinngang. Samtidig har selskapet fortsatt sitt fokus på kostnadskontroll for å være rustet mot en eventuell ny økonomisk nedgangsperiode.

Siemens AS er et heleid datterselskap av det tyske konsernet Siemens AG. Selskapet hadde i 2011 en omsetning på 4 752 millioner kroner og hadde 1 655 ansatte per 30. september 2011.

Siemens AS' hovedkontor ligger i Oslo og selskapet har 12 lokasjoner i Norge, med større avdelinger i Trondheim, Bergen og Stavanger. Virksomheten omfatter salg, utvikling, engineering, produksjon og service.

Selskapet tilbyr teknologibaserte produkter, tjenester og løsninger innen områdene energi, automatisering, sikkerhet, samferdsel, olje og gass, samt helse.

Siemens AS benytter regnskapslovens paragraf 3–7 for unntak fra konsernregnskapsplikten for morselskap i underkonsern og utarbeider ikke eget konsernregnskap. Det henvises til årsrapporten for Siemens AG.

Siemens har avvikende regnskapsår. Forretningsåret 2011 løper fra 1. oktober 2010 til 30. september 2011.

RESULTATUTVIKLING

Det ble i løpet av forretningsåret 2011 signert nye kontrakter verdt 5 779 millioner kroner. Dette er en økning på 1 207 millioner kroner fra året før. Økningen skyldes særlig økt aktivitet i olje- og gassmarkedet, samt innen forretningsområdet Marine. Ordreservene i Siemens AS var på 4 208 millioner kroner per 30. september 2011. Dette er en økning på 988 millioner kroner fra fjoråret.

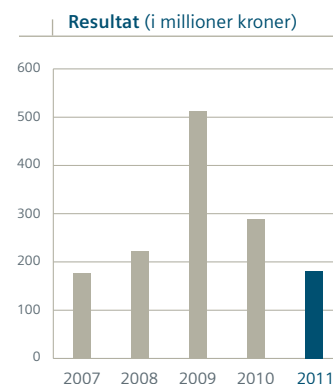
Driftsinntektene i 2011 endte på 4 815 millioner kroner, en økning på 574 millioner kroner sammenlignet med 2010. Driftsresultatet i 2011 endte på 140 millioner kroner, noe som er 219 millioner kroner lavere enn i 2010. En stor del av nedgangen kan forklares ved effekter i 2010 fra endring i pensjonsforpliktelser i AFP og opphør av gavepensjon som til sammen påvirket driftsresultatet i 2010 positivt med 138 millioner kroner. I tillegg til dette har olje- og gassdivisjonen i Siemens et betydelig lavere driftsresultat i 2011 som skyldes store forsknings- og utviklingskostnader knyttet til Subsea-satsningen i Trondheim. Dette utgjør totalt 80 millioner kroner.

Årsresultat etter skatt i 2011 endte på 182 millioner kroner mot 289 millioner forrige forretningsår. Salg av eiendommen Østre Aker vei 90 i Oslo gav en gevinst på 42 MNOK og salg av aksjene i Osram AS til Siemens AG gav en gevinst på 55 MNOK.

Resultatene gjenspeiler Siemens sterke produktportefølje og den bevisste satsingen på kjerneområder. Resultatene har blitt realisert på tross av nedgang i verdensøkonomien. Utviklingen i noen av markedene selskapet opererer i er redusert, samtidig viser satsingen på vindkraft at nye forretningsområder vokser frem.

Selskapet arbeider målrettet med å redusere salgs- og administrasjonskostnader for å sikre videre konkurransekraft, og gjennom året har selskapet fortsatt arbeidet med å styrke prosjektorganisasjonen for å oppnå økt lønnsomhet.

Det ble i løpet av forretningsåret 2011 signert nye kontrakter verdt 5 779 millioner kroner. Dette er en økning på 1 207 millioner kroner fra året før.

Siemens AG er notert på New York Stock Exchange, og som heleid datterselskap følger Siemens AS kravene som The Sarbanes-Oxley Act setter til internkontroll og kvalitet på finansiell rapportering.

Styret bekrefter at grunnlaget for videre drift er til stede, jfr. regnskapslovens paragraf 3-3a. Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift, og gir etter styrets oppfatning et rettviseende bilde over utviklingen og resultatet av virksomheten i regnskapsåret og økonomisk stilling per 30. september 2011. Styret er meget godt fornøyd med de mål og resultater som er oppnådd, og takker samtlige medarbeidere for deres engasjement og innsats gjennom året.

DISPONERING AV ÅRETS RESULTAT

Siemens AS oppnådde i forretningsåret 2011 et resultat på 182 millioner kroner etter skatt. Styret foreslår følgende disposisjoner (i millioner kroner):

Overført til annen egenkapital	182
Årets resultat	182

FINANSIELLE FORHOLD

Egenkapitalen per 30. september 2011 utgjør 34% prosent av totalbalansen. Selskapets frie egenkapital beløper seg til 491 millioner kroner. Som følge av selskapets internasjonale virksomhet er det knyttet en ikke ubetydelig valutarisiko til verdien av fremtidige kontantstrømmer og balanseposisjoner i utenlandsk valuta. I tråd med Siemens' retningslinjer sikres denne gjennom anvendelse av terminkontrakter og valutaopsjoner. Disse håndteres gjennom Siemens Financial Services GmbH som håndterer valutarisiko for hele Siemens-konsernet og opptrer som motpart til Siemens AS' valutakontrakter.

Alle nye kunder blir kredittvurdert ved inngåelse av salgskontrakter og ved større leveranser benyttes forskuddsbetaling

samt ulike garantiinstrumenter. Styret ser få åpenbare risikokunder i selskapets portefølje. Ubalansen i verdensøkonomien vil kunne føre til større grad av tap. Dette er det tatt hensyn til, og gjeldende avsetninger anses å være dekkende.

Siemens AS' finansiering utføres i sin helhet gjennom Siemens-konsernets internbank, Siemens Financial Services GmbH. Siemens AS har en god likviditet med netto 1 076 millioner kroner i bankinnskudd og korte rentepapirer hos Siemens Financial Services GmbH. Styret ser per 30. september 2011 liten risiko knyttet til selskapets fremtidige likviditetssituasjon.

KONTANTSTRØM

Siemens AS deltar i et konsernkontosystem. Tilgodehavende her er ikke definert som kontanter, men som kortsiktige fordringer i konsernkontosystem og kortsiktig gjeld i konsernkontosystem. I praksis kan dette imidlertid betraktes som innskudd.

ORGANISASJON

De siste årene har Siemenskonsernet tilpasset sin globale forretningsstrategi i forhold til trender som vil prege samfunnet i fremtiden. Dette gjelder demografiske endringer, urbanisering, globalisering og klimaendringer.

Disse megatrendene gjenspeiles i Siemens' globale organisasjonsstruktur, som er delt inn i sektorene Industry, Energy og Healthcare. I tillegg etablerer Siemens med virkning fra 1. oktober 2011 en fjerde global sektor rettet mot utviklingen av bærekraftige og grønne byer, kalt Infrastructure & Cities.

Opprettelsen av den fjerde sektoren er et sentralt grep for fortsatt vekst og understreker Siemens' økte fokus på bærekraftig byutvikling og infrastruktur. Siemens AS har i løpet av året arbeidet med å forberede implementeringen av den nye sektoren, som består av divisjoner fra sektorene Energy og Industry.

Responsible

vi opptrer etisk og ansvarlig.

Sector Industry sine produkter og løsninger retter seg mot industrikunder innen områdene produksjon, samferdsel, energi-effektivisering, bygningsautomasjon og sikkerhet. Sektoren omfatter de fire divisjonene Industry Automation / Drive Technologies, Industry Solutions, Mobility og Building Technologies. Globalt omfatter denne sektoren også Osram AS, som i Norge vil fortsette å være et eget selskap utenfor Siemens AS. Osram AS er 100 prosent eid av Osram GmbH, som igjen eies av Siemens AG etter at Siemens AS i juni solgte sin eierandel på 44 prosent.

Sector Energy er involvert i hele verdikjeden, fra olje- og gassproduksjon, via fossil eller fornybar kraftgenerering til krafttransport og distribusjon. Energisektoren består av tre divisjoner: Oil & Gas, Power Transmission & Distribution og Renewable, Fossile & Energy Service. Vår olje- og gassenhet har globalt ansvar (hovedkvarter) for all offshorevirksomhet. 1. september åpnet sektoren sitt nye Subsea-senter i Trondheim. Det nye senteret markerer startskuddet for en global satsing på undervannsteknologi og hele satsingen ledes fra Norge.

Sector Healthcare leverer nyskapende produkter og løsninger, samt tjenester og rådgivning til helseindustrien. I Norge består sektoren av divisjonene Imaging & Therapy, Clinical Products og selskapene Siemens Healthcare Diagnostics AS og Siemens Høreapparater AS.

Fra 1. oktober innlemmes divisjonene Building Technologies, Mobility and Logistics og Rail Systems fra sector Industry i den nye sektoren Infrastructure & Cities. I tillegg vil SmartGrid og Low & Medium Voltage fra sector Energy også legges inn under den nye sektoren.

TEKNOLOGIUTVIKLING

Som en del av Siemens' globale nettverk for innovasjon, nyter selskapet godt av produkter, tjenester og løsninger som utvikles internasjonalt. På verdensbasis bruker Siemens 32 milliarder kroner på forskning og utvikling hvert år, og mer enn halvparten av dette brukes innen miljø og klima.

Norske prosjekter tilpasses og utvikles til hver enkelt kunde. Slik føres kompetanse og innovative løsninger tilbake fra Norge til det globale nettverket. Siemens i Norge øker stadig sine aktiviteter innenfor teknologiutvikling, noe det nyåpnede Subsea-senteret i Trondheim er et godt eksempel på.

Siemens i Norge har globalt ansvar for forskning og utvikling innen lavspent dielelektriske fremdriftsanlegg for skip og motordrifter for offshore drillinganlegg, samt kraftelektronikk for subsea oljeproduksjon. Åpningen av det nye Subsea-senteret høsten 2011 markerer startskuddet for en global satsning på undervannsteknologi.

Innen helse utvikles IT-løsninger for å bidra til et bedre og mer effektivt helsevesen. Utviklingsmiljøet i Norge utvikler pasient-journalsystemer og røntgeninformasjonssystemer for det norske helsemarkedet.

MEDARBEIDERE

Siemens' vekststrategi har medført stort fokus på kompetanse siste forretningsår.

I tillegg til en organisk vekst, kjøpte Siemens med virkning 1. april 2011 de to selskapsgruppene Bennex AS og Poseidon Group AS. Begge selskapene er godt etablert i det internasjonale olje- og gassmarkedet. Det er arbeidet målbevisst for å oppnå en vellykket integrasjon av disse kompetansemiljøene i Siemens. Siemens fikk 130 nye medarbeidere fra Bennex AS i Bergen og på Kongsberg. I Stavanger økte antall ansatte med 30 på grunn av oppkjøpet av Poseidon Group AS. Bennex AS og Poseidon Group AS ble formelt fusjonert inn i Siemens AS med virkning fra 1. august 2011. Poseidon Group AS' tidligere datterselskap, Poseidon Consulting Group AS, skal bestå som en separat juridisk enhet under Siemens AS.

I tillegg til dette rekrutterte Siemens 195 nye medarbeidere gjennom organisk vekst i løpet av året. Ved årets slutt var det 1655 fast ansatte i Siemens, og dette er en kraftig økning siden forrige år. Bedriften har også 12 lærlinger, de fleste innen tavlemontørfaget.

Excellent

vi er engasjerte og leverer
de beste resultatene.

Kjønnsfordelingen blant de ansatte er skjev, noe som gjenspeiler situasjonen innen teknologiske yrker generelt, og elektro- og automatiseringsfag spesielt. Kvinneandelen har imidlertid vist en liten økning, og var ved årets utløp på 18 prosent. Blant lederne er kvinneandelen 15 prosent, noe som utgjør 38 kvinnelige ledere. Siemens har kvinnelig styreleder.

Bedriften har en erklært målsetting om å øke antallet kvinner i nøkkel- og lederstillinger, men så langt er det primært i de merkantile stillinger dette har gitt effekt. I alt 56 prosent av økonomene i Siemens er kvinner. Situasjonen rundt likestilling, lønnsutvikling og kjønnsfordeling er drøftet med de tillitsvalgte, og det er så langt ikke konkludert med behov for ekstraordinære tiltak.

Bedriften har i løpet av siste år modernisert personalpolitikken, blant annet ved å implementere en ny fremtidsrettet seniorpolitikk. Tiltakene har generert stor interesse både internt og eksternt.

Siemens ble belønnet med Cicignonprisen i mars 2011, som deles ut av Trøndelag Personalforum. Prisen gis som en påskjønnelse for kreativitet, nyskaping eller særskilt innsats innenfor personal- og organisasjonsutvikling eller ledelse. I begrunnelsen for at Siemens ble valgt, sier TPF at Siemens har vist at personalpolitikk kan være et sentralt strategisk redskap for å nå bedriftens forretningsmål.

Siemens bevisste satsning på seniortiltak, gjennom utvikling av en ny offensiv seniorpolitikk i tråd med utfordringene i den nye pensjonsreformen, er spesielt trukket frem. Siemens har på denne måten vist å være en foregangsbedrift ved å ta velferdsstatens utfordringer i forhold til framtidens pensjonsforpliktelser og kompetansebehov på alvor.

Aldersgrensen er hevet fra 67 til 70 år. Ansatte som har lyst, kompetanse og anledning, kan fortsette å arbeide som seniorer lenger enn de ellers ville gjort. Videre ønsker bedriften

å stimulere til kompetanseutvikling og til å arbeide i store stillingsstørrelser, og tilbyr flere typer goder til de som velger dette. Siemens var også nominert til prisen «Årets seniorinitiativ» som tildeles av Senter for seniorpolitikk i november.

Personalpolitikken er videreutviklet i forretningsåret til å omfatte helseforsikring for alle fast ansatte.

Videre er det innført en prøveordning med å la medarbeiderne benytte egenmelding som enkeltdager i løpet av året. Ordningen vil gi økt ansvar og fleksibilitet til medarbeiderne og skal evalueres etter ett år. Målsettingen er at det lave sykefraværet skal holde seg stabilt.

Bedriften har en erklært policy om at vi ønsker et arbeidsmiljø preget av rettferdighet, likeverd, respekt og gjensidig tillit. Det er nulltoleranse for diskriminering og mobbing. Det pågår videre en evaluering av situasjonen for ansatte som reiser mye. Det er ønskelig å etablere en bedre og mer forutsigbar arbeidssituasjon for de som arbeider på anlegg eller installasjoner rundt omkring i verden.

Medarbeidertilfredshetsundersøkelser gjennomføres nå hvert år, og hovedtema er medarbeidernes engasjement. Resultatet siste år viser at 90 prosent av de ansatte oppgir at de både har høyt engasjement og er stolte av å arbeide i Siemens. Kvinner oppgir et noe høyere medarbeiderengasjement enn sine mannlige kolleger.

SAMFUNNSANSVAR OG BÆREKRAFT

Bærekraft er Siemens ledestjerne og danner basis for alle våre forretningsaktiviteter. Gjennom nyskapende løsninger, bidrar Siemens til å løse de største utfordringene verden står overfor i dag, samtidig som vi sikrer langsiktig lønnsomhet og verdiskapning.

Dette er integrert inn i selskapets overordnede strategi og bygger på våre kjerneverdier Responsible, Innovative og Excellent.

Innovative

vi er innovative og skaper
bærekraftige løsninger.

Gjennom våre etiske retningslinjer (Business Conduct Guidelines), gis det konkret veiledning om hvilken adferd Siemens forventer av alle sine ansatte. Alle medarbeidere må gjennomføre opplæring i Business Conduct Guidelines for å sikre at de er kjent med og forstår bakgrunnen for disse.

Samfunnsansvar starter med å etterleve de lover og regler samfunnet setter til våre aktiviteter. Siemens har etablert et globalt compliance-system hvor fokus er å forhindre brudd på gjeldende lover og regler, samt avdekke og respondere i tilfeller hvor reglene brytes. En egen compliance-organisasjon følger opp alle aktiviteter og bistår operative enheter med veiledning og råd.

Vårt globale program for samfunnsansvar og bærekraftig utvikling beskriver konkrete mål Siemens har satt på overordnet nivå, samt hvilke tiltak som er nødvendig for å nå disse.

Tre hovedområder er spesielt viktige, og Siemens fokuserer på utvikling av en lønnsom miljøportefølje, interne aktiviteter for å begrense eget fotavtrykk, samt samarbeid med interessenter for å drive utviklingen i riktig retning.

I Norge har vi jobbet målrettet for å sette energieffektivisering høyt på den politiske agendaen. En stor del av verdens energifordringer kan løses ved å bruke energi smartere, og miljøgevinsten ved slike tiltak er betydelig.

Siemens og Bellona har utarbeidet en rekke rapporter som viser potensialet som ligger i energieffektivisering. I samarbeid med Trondheim kommune, lanserte Siemens og Bellona den første SmartCity-rapporten i 2009. Deretter ble Bergen SmartCity lansert i januar 2011, og siste by ut var Oslo høsten 2011.

Ved å ta i bruk energieffektiv teknologi, kan Oslo kommune spare hele 31 prosent av det stasjonære energiforbruket sitt

– uten at det går ut over levestandard eller komfort. I tillegg viser rapporten at det også er et stort potensial for kutt av direkte CO₂-utslipp i hovedstaden.

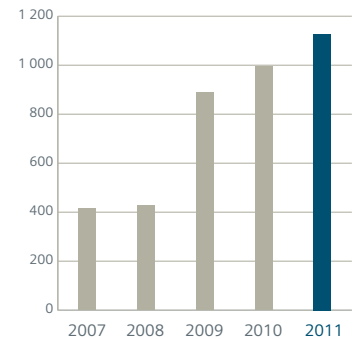
SmartCity-prosjektene har skapt stor oppmerksomhet både på lokalt og nasjonalt nivå, både blant sentrale og lokale politikere og i næringslivet. Sammen med Bellona har Siemens satt fokus på den viktige rollen energieffektivisering spiller i klimakampen. SmartCity-prosjektene har spilt en sentral rolle i dette arbeidet.

Siemens ble tildelt prisen som «Årets bedrift 2011» av Trondheim Næringsforening for sin satsing på vekst og aktiviteter i Midt-Norge, blant annet med åpningen av nytt Subsea-senteret og Trondheim Smart City-prosjektet. Prisen var på kr 35 000 kr, som ble gitt videre til Kirkens bymisjon og Redd Barnas barne- og ungdomsorganisasjon, Press.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)

Siemens AS arbeider målrettet med en nullskadefilosofi som innebærer at alle ulykker skal forhindres og at ingen arbeidsrelaterte skader, sykdommer eller ulykker skal neglisjeres. Vi har en klar målsetting om null skader med fravær. Selskapets H-verdi (antall skader med fravær per million arbeidstimer) endte på 1,87 i 2011 mot 1,15 i 2010 og 2,81 i 2009. Dette er en oppgang fra i fjor, og det er viktig å jobbe kontinuerlig for å forhindre skader og ulykker. Sikkerheten for hver enkelt medarbeider må tas på alvor både av lederen og av medarbeideren selv. Det har i siste forretningsår ikke forekommet alvorlige ulykker som har påført selskapets medarbeidere varige skader.

Sykefraværet endte på 2,6 prosent for forretningsåret 2011, mens vi hadde 2,9 i fjor og 3,1 prosent i 2009. Totalt sett er sykefraværet lavt. Det er fortsatt en del variasjon i sykefraværet mellom enhetene i virksomheten, fra rundt 1,0 prosent i enkelte divisjoner og opp til rundt 4,0 prosent. Vi har i vårt

arbeid med å redusere sykefravær spesiell fokus på de enhetene som ligger høyest, og det er gledelig at vi har hatt en klar nedgang hos de som tidligere har ligget høyest. Langtids sykefravær mer enn 8 uker, er på 0,56 prosent i år opp mot 0,75 prosent i fjor.

Bedriften har ingen direkte forurensing til luft, vann eller grunn og benytter generelt svært lite forurensende kjemikalier i sin produksjon. Siemens AS er medlem av Renas og Batteriretur, som tar hånd om elektrisk og elektronisk returgods. Fra 01.10.11 er vi også medlem av Grønt Punkt.

Siemens AS gjennomførte sommeren/høsten 2010 en omfattende ombygging av varme- og ventilasjonsanlegg ved vårt hovedkontor på Linderud i Oslo. Bygninger står for 40 prosent av verdens energibruk og med moderne teknologi kan dette forbruket relativt enkelt reduseres med 15-35 prosent, uten at det går ut over komfort eller levestandard. I tillegg til ombygging av selve anlegget, ble det innført nye styringssystemer. Resultatene så langt tyder på at vi vil oppnå en betydelig innsparing i både energikostnader og CO₂-utslipp.

Globalt sett førte løsninger fra Siemens i løpet av 2011 til en reduksjon av CO₂-utslipp med 317 millioner tonn. Selskapets grønne portefølje står for 40 prosent av omsetningen i selskapet, og løsningene bidrar ikke bare til å øke produktivitet, men også til å holde utslipp, forurensning og kostnader på et minimum. Dette gagnar til syvende og sist ikke bare kundene våre, men også samfunnet som sådan.

MARKED

Norge ble mindre rammet enn andre land av finanskrisen. Nedgangen i investeringstakten har flatet ut og vi merker en svak markedsoppgang på flere områder, spesielt innenfor transport/samferdsel, energieffektivisering og deler av olje- og gassnæringen.

Arbeidsledigheten holder seg forholdsvis stabil rundt 3,3 prosent, noe som er lavt i forhold til andre land i Europa.

Energibehovet globalt er i følge det internasjonale energibyrået IEA forventet å øke med 44 prosent frem mot 2030, og klimaadringene setter fokus på energieffektivisering, renere energiproduksjon og fornybar energi. Dette er områder hvor Siemens er ledende. Det forventes økt fokus på energieffektivisering både i industrien og innen bygging og drifting av næringsbygg. Energisektoren i Norge er i fortsatt vekst og det knyttes forventninger til betydelige investeringer innen modifikasjoner for olje og gass, neste generasjon sentralnett samt vindkraft.

Siemens er ledende innen de fleste områdene for samferdsel. Et generelt behov for oppgradering av infrastruktur, og myndighetenes mål om å flytte mer godstrafikk fra vei til bane, gir positive forventninger til våre markeder i årene fremover.

Helsesektoren forventes å bli et av de viktigste vekstområdene i Norge. Eldre utgjør en stadig større andel av befolkningen, og behovet for omsorg øker samtidig som flere sykdommer kan behandles. Innen helsevesenet fokuseres det på mer effektiv drift gjennom bruk av ny teknologi. Siemens er i dag ledende aktør innen bildediagnostisering og integrerte IT-systemer. Oppkjøp de senere årene har gitt Siemens en ledende posisjon også innen laboratoriediagnostikk.

STRATEGI OG FREMTIDSUTSIKTER

Etter en periode med sterkt fokus på kostnadskutt og lønnsomhet i et nedadgående marked, er det igjen lønnsom og sunn vekst som står i fokus. Siemens har opplevd sterk vekst gjennom året og går inn i det nye forretningsåret med en solid ordrebok. Samtidig vil det globale makroøkonomiske bildet fortsette å prege utviklingen til Siemens AS.

Vi skaper bærekraftige løsninger for morgendagens samfunn.

Nyskapende og kompetente medarbeidere er en forutsetning for å nå Siemens' ambisiøse mål for årene fremover. Gjennom Siemens' visjon "Siemens – the Pioneer", fremheves grunnverdiene Innovative, Responsible og Excellent som fundamentet for vår organisasjon. Gjennom prosjektet "Pioneer People" blir disse verdiene sterkere og mer tydelig del av vår kultur. Medarbeidere og videreutvikling av deres kompetanse vil fortsatt være viktige fokusområder og det satses fortløpende på å styrke kompetansen, spesielt innenfor områdene prosjektledelse og salg.

Selskapet har en høy etisk standard i forholdet til medarbeidere, kunder, samarbeidspartnere og andre vi kommer i kontakt med. Siemens har gjennomført det som antakelig er verdens mest omfattende compliance-program (samsvars – og integritetsprogram), og vi ser gode effekter både lokalt og globalt. Siemens er i dag ledende på dette området og vi er for fjerde året på rad rangert som verdens mest bærekraftige selskap innenfor sektoren "Diversified Industrials" på Dow Jones

Sustainability Index. I tillegg er vi av Interbrand kåret til verdens tredje grønneste merkevare. Etisk forretningsførsel vil være et viktig fokusområde også i årene fremover.

Verden står overfor store utfordringer med demografiske endringer, økt urbanisering, globalisering og trusselen om klimaendringer. Flere og flere mennesker samler seg på stadig mer konsentrerte områder, og behovet for miljøvennlig energi og effektive løsninger for industrien og helsesektoren øker. Gjennom prosjektet "SmartCity" har Siemens kartlagt potensialet for energieffektivisering i Norges tre største byer, Trondheim, Bergen og Oslo.

Innovative løsninger vil øke andelen fornybar energiproduksjon, og morgendagens strømmenn vil være smartere og sikre en mer robust og sikker strømforsyning. Selv med dagens forbruksmønster kan energiforbruket effektiviseres vesentlig med ny teknologi. I årene fremover vil Siemens fortsette arbeidet med å finne løsninger på fremtidens utfordringer.

30. september 2011

30. november 2011

Anne Kathrine Slungård
Styrets leder

Tom Blades
Styremedlem

Per Otto Dyb
Adm dir

Andreas Goss
Styremedlem

Per Barsnes
Ansattrepresentant

Trygve Refvem
Styremedlem

Roy Lund
Ansattrepresentant

Ottar Skogseth
Ansattrepresentant

Regnskap

15	Resultatregnskap
16	Balanse
18	Kontantstrømoppstilling
19	Noter, 1–29
40	Revisjonsberetning

Resultatregnskap

Resultatregnskap 01.10. – 30.09.

(Beløp i 1 000 kroner)	Note	2011	2010
Salgsinntekt	2,3	4 752 587	4 200 614
Annen driftsinntekt	4	63 379	41 173
Sum inntekter		4 815 966	4 241 786
Varekostnad	26	2 396 773	1 911 902
Lønnskostnad	5	1 383 780	1 126 203
Avskrivning på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	9	30 148	28 565
Tap på fordringer	13	-19 554	5 749
Annen driftskostnad	25, 26	884 719	810 286
Sum driftskostnader		4 675 866	3 882 705
Driftsresultat		140 100	359 082
Finansinntekt	6	136 608	106 084
Finanskostnader	7	32 076	57 211
Sum finansposter		104 532	48 873
Ordinært resultat før skattekostnad		244 633	407 955
Skattekostnad på ordinært resultat	8	62 170	119 025
Årsresultat		182 463	288 930
Disponering av årsresultatet			
Foreslått utbytte		0	187 000
Annen egenkapital		182 463	101 930
Sum	15	182 463	288 930

Balanse 30.09

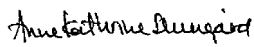
(Beløp i 1 000 kroner)	Note	2011	2010
Eiendeler			
Immaterielle eiendeler			
Lisenser	9	242	335
Kundeportefølje	9	28 978	0
Teknologi	9	58 845	0
Andre immaterielle eiendeler	9	6 273	0
Goodwill	9	372 019	11 183
Sum immaterielle eiendeler		466 357	11 518
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	9	91 543	263 050
Maskiner og anlegg	9	19 104	2 904
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner og lignende	9	19 033	9 501
Sum varige driftsmidler		129 680	275 456
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i datterselskap	6, 10	86 421	6 777
Investeringer i tilknyttet selskap	10	0	15 166
Investeringer i andre aksjer og andeler		481	481
Andre langsiktige fordringer	11	25 734	19 580
Pensjonsmidler	5	0	62 721
Sum finansielle anleggsmidler		112 635	104 724
Sum anleggsmidler		708 672	391 699
Omløpsmidler			
Bankinnskudd	14	9 690	
Varer	12	112 652	30 638
Kundefordringer	13	733 932	782 835
Andre kortsiktige fordringer	3, 24	648 124	548 936
Kortsiktige fordringer konsernkontosystem	14	1 075 542	1 573 946
Andre kortsiktige fordringer konsern	10, 22	3 969	44 972
Sum omløpsmidler		2 583 908	2 981 328
Sum eiendeler		3 292 580	3 373 027

Balanse 30.09

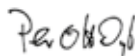
(Beløp i 1 000 kroner)	Note	2011	2010
Egenkapital og gjeld			
Egenkapital			
Aksjekapital		140 000	140 000
Overkursfond		30 000	30 000
Sum innskutt egenkapital		170 000	170 000
Annen egenkapital		957 449	825 405
Sum opptjent egenkapital		957 449	825 405
Sum egenkapital	15	1 127 449	995 405
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	5	157 899	157 575
Utsatt skatt	8	290 403	327 611
Andre forpliktelser		196	
Sum avsetning for forpliktelser		448 498	485 186
Andre langsiktige forpliktelser		60 993	55 645
Sum langsiktig gjeld		60 993	55 645
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		377 694	218 886
Betalbar skatt	8	38 772	81 047
Skyldige offentlige avgifter		50 471	117 533
Konsernbidrag	22	45 002	0
Utbytte	15	0	187 000
Annen kortsiktig gjeld konsern	22	96 042	80 621
Forskudd fra kunder		33 776	32 669
Garantiavsetninger		17 101	22 171
Annen kortsiktig gjeld	3, 17	996 782	1 096 863
Sum kortsiktig gjeld		1 655 640	1 836 790
Sum gjeld		2 165 131	2 377 622
Sum egenkapital og gjeld		3 292 580	3 373 027

30. september 2011

30. november 2011

Anne Kathrine Slungård
Styrets leder

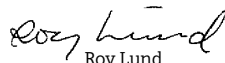

Tom Blades
Styremedlem

Per Otto Dyb
Adm dir

Andreas Goss
Styremedlem

Per Barsnes
Ansattrepresentant

Trygve Refvem
Styremedlem

Roy Lund
Ansattrepresentant

Ottar Skogseth
Ansattrepresentant

Kontantstrømoppstilling

	2011	2010
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Resultat før skattekostnad	244 633	407 955
Periodens betalte skatt	-145 780	-72 677
Ordinære avskrivninger	30 148	28 565
Nedskrivning anleggsmidler (aksjepost SBS AS)	0	13 958
Salgsgevinst/ -tap ved salg virksomhet	-56 610	0
Salgsgevinst/ -tap ved salg datterselskap	0	30
Gevinst/tap ved avgang anleggsmidler	-41 343	2
Endring i varelager, kundefordringer og leverandørgjeld	188 233	104 184
Forskjeller kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger i pensjonsordningen	61 275	-82 121
Endring i andre tidsavgrensningsposter	180 528	67 855
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	461 084	467 751
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Innbetaling ved salg av varige driftsmidler	322 132	0
Utbetaling ved kjøp av varige driftsmidler	-82 300	-2 857
Innbetaling ved salg av virksomhet	3 953	0
Innbetaling ved salg av andre investeringer / datterselskap	70 322	0
Utbetaling ved kjøp av andre investeringer / datterselskap	-487 943	
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-173 836	-2 857
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Endring i mellomværende i konsernkontosystem	-90 558	-384 994
Utbetaling av utbytte	-187 000	-79 900
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-277 558	-464 894
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	9 690	0
Kontanter og kontantekvivalenter 01.10.	0	0
Kontanter og kontantekvivalenter 30.09.	9 690	0

Siemens AS benytter den indirekte modellen for presentasjon av kontantstrømoppstilling i henhold til Foreløpig Norsk Regnskapsstandard for Kontantstrømoppstilling. Den indirekte modellen viser kontantstrømmene brutto fra investerings- og finansieringsaktivitetene, mens det regnskapsmessige resultat avstemmes mot netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter.

Siemens AS deltar i en konsernkontoordning. Midlene her defineres som konsernmellomværende. Derfor har selskapet bare en mindre andel kontantekvivalenter pr. 30.09.11.

Note 1 Regnskapsprinsipper

GENERELT

Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømsoppstilling og noteopplysninger. Årsoppgjøret består av årsberetningen, årsregnskapet og revisjonsberetningen. Årsoppgjøret utgjør en helhet og er avlagt i samsvar med aksjelov, regnskapslov og god regnskapsskikk gjeldende i Norge. Regnskapet bygger på grunnleggende regnskapsprinsipper etter RL § 4-1, laveste verdis prinsipper og forutsetningen om fortsatt drift.

Siemens AS har avvikende regnskapsår med avslutning per 30.09. Alle tall er oppgitt i TNOK med mindre annet fremgår særskilt.

KONSOLIDERINGSPRINSIPPER

Siemens AS har benyttet seg av regnskapsloven § 3-7 vedrørende unntak for konsernregnskapsplikten for morselskap i underkonsern og Siemens AS utarbeider dermed ikke eget konsernregnskap. Det vises her til årsrapporten for Siemens AG. Konsernet består per 30.09.11 av morselskapet Siemens AS og tilhørende datterselskaper i Norge. Se note 10 for spesifikasjon av eierandeler i datterselskapene.

FUSJONER

I 2011 kjøpte Siemens AS subseaselskapene Bennex AS og Poseidon Group AS for å gi et bredere konkurransegrunnlag innenfor dette området. Fusjonen hadde regnskapsmessig effekt fra 01.08.2011 i henhold til konsernkontinuitetsprinsippet.

LANGSIKTIGE TILVIRKNINGSKONTRAKTER

Siemens virksomhet består hovedsakelig av løpende prosjekter med varighet fra noen måneder til tre-fire år. For langsiktige tilvirkningskontrakter benyttes NRS 2 for anleggskontrakter. Resultatføring skjer etter løpende avregning basert på fullføringsgraden i prosjektet. Fullføringsgrad er påløpte kostnader i forhold til totalt estimerte kostnader. Estimerte kostnader og fortjeneste vurderes løpende og oppdateres i fullføringsgraden for hver regnskapsperiode, som i selskapet er månedlig. Ved usikkerhet benyttes beste estimat.

Opparbeidet andel av forventet fortjeneste tas løpende til inntekt basert på prinsippet om beste estimat. De enkelte prosjekter resultatvurderes hver måned før andel av forventet fortjeneste tas til inntekt. For prosjekter som forventes å gi tap, blir tapene i sin helhet kostnadsført straks disse blir kjent.

Balanseposter knyttet til tilvirkningskontrakter presenteres brutto i balansen.

Kontraktsinntekter som ikke er fakturert vises som en eiendel under andre fordringer. Utgifter i tilvirkningskontrakter som per balansedagen ikke inngår i beregning av fullføringsgraden er balanseført som en eiendel i balansen under andre fordringer. Forskuddsfakturering beregnes som opptjent inntekt i kontrakten minus fakturering.

Forskuddsfakturering av kontrakter er presentert som en forpliktelse under annen kortsiktig gjeld og er ikke nettoført mot andre fordringer.

Tilleggsordre hensyntas i kontraktens planinntekt når disse er signert. I prosjekter med arbeidsplikt føres utgifter knyttet til ikke signerte men sannsynlige tilleggsordre midlertidig som en eiendel i balansen.

Hvis det er knyttet stor usikkerhet til kundens betalingsevne, benyttes prinsippet "Cash Based Accounting". Inntektsføringen skjer da først når betaling er mottatt.

Det er foretatt avsetninger for garantiarbeider og annen usikkerhet. Det kan erfaringsmessig, for en del prosjekter, oppstå uenighet med byggherre om blant annet tolkning av kontrakter og tilleggsarbeider. I denne forbindelse fremsettes krav og motkrav som vanligvis avgjøres gjennom forhandlinger, rettsak eller voldgift. I regnskapet behandles slike saker etter beste estimat.

I et kontraktsforhold kan det oppstå usikkerhet som følger av ulik fortolkning av kontraktens innhold. Mulige utfall av tvistene er vurdert samt beste estimat er lagt til grunn for regnskapsmessig avsetning.

ANDRE KONTRAKTER

For prosjekter som ikke defineres som langsiktige tilvirkningskontrakter, benyttes fullført kontrakts metode for resultatføring. Påløpte kostnader balanseføres da som en eiendel under andre fordringer og resultatføres sammen med inntekten når prosjektet overleveres kunde eller når en avtalt milepæl er nådd.

SERVICE-KONTRAKTER

Service-kontrakter resultatføres i takt med levering av tjenesten.

KLASSIFISERING AV BALANSEPOSTER

Eiendeler og gjeld som knytter seg til varekretsløpet og poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, er klassifisert som omløpsmidler eller kortsiktig gjeld. Vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld skjer til laveste / høyeste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Virkelig verdi på omløpsmidler er definert som antatt fremtidig salgspris redusert med forventede salgskostnader.

Andre eiendeler er klassifisert som anleggsmidler. Vurdering av anleggsmidler skjer til anskaffelseskost. Anleggsmidler som har begrenset økonomisk levetid, avskrives etter en fornuftig avskrivningsplan. Anleggsmidler nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som forventes å ikke være forbigående. Nedskrivningen reverseres dersom grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

EIENDELER OG GJELD I UTENLANDSK VALUTA

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert til kursen ved regnskapsårets slutt. Transaksjoner i utenlandsk valuta blir ved førstegangsinngregning regnskapsført til valutakursen på transaksjonstidspunktet. Valutakursene oppdateres daglig i regnskapssystemet. Valutakursdifferanser er i regnskapet presentert som finansinntekt eller -kostnad.

FORDRINGER

Kundefordringer er vurdert til pålydende per balansedagen med fradrag for avsetninger for påregnelige tap.

VAREBEHOLDNING

Beholdningen av innkjøpte varer er vurdert til laveste verdi av gjennomsnittlig anskaffelsespris eller forventet netto salgspris. Ukurante varer skrives ned til forventet fremtidig salgspris.

For råvarer og varer under tilvirkning samt anlegg under tilvirkning er beholdningen bokført til laveste verdi av full tilvirkningskost eller forventet netto salgsverdi. I tilvirkningskost inngår direkte og indirekte kostnader inklusive andel faste tilvirkningskostnader.

AKSJER OG ANDELER

Aksjer bestemt for varig eie føres i balansen som finansielt anleggsmiddel og verdsettes til kostpris. Nedskrivning ved antatt varig verdifall foretas etter individuell vurdering av den

enkelte investering. I Siemens AS sitt regnskap er kostmetoden brukt for alle eiendeler i aksjeselskaper, inkludert datterselskaper. Mottatt utbytte inntektsføres som finansinntekt.

BRUK AV ESTIMATER

Utarbeidelse av årsregnskapet i henhold til god regnskapsskikk forutsetter at det også benyttes estimater og forutsetninger som påvirker resultatregnskapet og verdsettelsen av eiendeler og gjeld, samt opplysninger om usikrede eiendeler og forpliktelser på balansedagen.

BETINGEDE UTFALL

Betingede tap som er sannsynlige og kvantifiserbare blir kostnadsført.

TERMINKONTRAKTER VALUTA

Siemens AS sikrer kontantstrømmer i kontrakter inngått i utenlandsk valuta som en del av risikostyringsstrategien. Terminkontraktene vurderes til virkelig verdi på balansedagen.

Siemens AS har benyttet sikringsføring (Hedge Accounting) for kontrakter over 1 million euro. Formålet med sikringsføringen er å sammenstille resultateffektene av det som sikres, sikringsobjektet, med resultateffektene av sikringsinstrumentet. Sikringseffektiviteten måles løpende og dokumenteres i henhold til krav for bruk av sikringsføring. Dersom kravene til bruk av sikringsføring ikke er oppfylt, følger bokføringen av sikringsobjektet og sikringsinstrumentet sine respektive vurderingsregler.

Ved sikring av kontantstrømmer (Cash Flow Hedge Accounting) bokføres urealiserte gevinster og tap av sikringsinstrumentet mot egenkapitalen. Det beregnes utsatt skatt på avsetningen direkte mot egenkapitalen.

For andre sikringskontrakter benyttes prinsippet Fair Value Accounting. Urealiserte gevinster og tap av sikringsinstrumentet blir resultatført månedlig.

VARIGE DRIFTSMIDLER OG IMMATERIELLE EIENDELER

Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler er oppført til anskaffelseskost etter fradrag for akkumulerte av- og nedskrivninger. Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler er vurdert til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Driftsmidler med levetid under tre år eller en kostpris på under 15 000 kroner kostnadsføres i anskaffelsesåret. Kostnader forbundet med normalt vedlikehold og reparasjoner blir kostnadsført løpende under driftskostnader. Kostnader knyttet til

vesentlige forbedringer av et driftsmiddel som gir en forventet økt verdi og inntjening i fremtiden, balanseføres og avskrives over den forventede økonomiske levetiden for driftsmidlet.

Ordinære avskrivninger er foretatt fra det tidspunkt driftsmidlet ble satt i ordinær drift og er beregnet lineært ut fra den økonomiske levetiden.

Leasing av biler og kontormaskiner behandles regnskapsmessig som operasjonelle leasingavtaler.

PENSJONSKOSTNADER OG PENSJONSFORPLIKTELSE

Siemens AS innførte fra begynnelsen av forretningsåret 2007 innskuddsbasert tjenstepensjonsordning (innskuddsplan) for alle medarbeidere med mer enn 10 år til pensjonsalder ved utgangen av 2006. Periodens pensjonskostnad utgjøres av betalt innskudd. Innskuddene er 4% av den enkelte medarbeiders pensjonsgrunnlag mellom 1 G og 6 G (grunnbeløp). For pensjonsgrunnlag mellom 6 G og 12 G betales et pensjonsinnskudd på 8%. Tidligere opptjente rettigheter ble konvertert i individuelle fripoliser.

For medarbeidere med mindre enn 10 år til pensjonsalder ble den gamle ordningen med rett til definerte ytelser (ytelsesplan) opprettholdt, men betraktes som en lukket ordning. Denne pensjonsordningen behandles regnskapsmessig i henhold til oppdatert NRS 6 standard for pensjonskostnader.

Pensjonsforpliktelser er vurdert til nåverdien av fremtidige pensjonsytelser som er opptjent på balansedagen. De fremtidige pensjonsytelser beregnet ut fra estimert lønn og pensjonerings-tidspunktet. Pensjonsmidlene er vurdert til antatt markedsverdi på balansedagen. Netto pensjonsforpliktelse på underfinansierte kontrakter er balanseført som forpliktelse, mens netto pensjonsmidler på overfinansierte kontrakter er balanseført som finansielt anleggsmiddel.

Periodens netto pensjonskostnad inngår i resultatregnskapet under posten lønnskostnad. Akkumulert virkning av estimatavvik som overstiger 10% av den største verdien av pensjonsforpliktelsene og pensjonsmidlene resultatføres over gjenværende opptjeningstid. For de lukkede ordningene resultatføres estimatavviket over gjenstående opptjeningstid.

SKATTEKOSTNAD

Skattekostnaden består av betalbar skatt og endring utsatt skatt. Betalbar skatt er beregnet på grunnlag av skattemessig resultat.

Endring utsatt skatt er beregnet på grunnlag av årets endringer i skatteøkende midlertidige forskjeller og skattereduserende midlertidige forskjeller. Utsatt skatt i balansen er beregnet på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom skattemessige og regnskapsmessige verdier på eiendeler og gjeld og underskudd og godtgjørelse til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skattereduserende midlertidige forskjeller samt godtgjørelse og underskudd til framføring utlignes mot skatteøkende midlertidige forskjeller som reverseres i samme tidsrom. Det foretas full avsetning etter gjeldsmetoden etter nominelle størrelser.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Siemens AS benytter den indirekte modellen for presentasjon av kontantstrømoppstilling i henhold til Foreløpig Norsk Regnskapsstandard for kontantstrømoppstilling. Den indirekte modellen viser kontantstrømmene brutto fra investerings- og finansieringsaktivitetene, mens det regnskapsmessige resultat avstemmes mot netto kontantsøm fra operasjonelle aktiviteter. Siemens AS deltar i en konsernkontoordning, midlene her defineres som konsernmellomværende. Derfor har selskapet mindre andel kontanter og kontantekvivalenter per 30.09.11.

Note 2 Informasjon om virksomhetsområdene

(Beløp i millioner kroner)	2011	2010
Salgsinntekt per virksomhetsområde:		
Industri	1 650	1 713
Energi	2 674	2 131
Helse	429	357
Sum salgsinntekt	4 753	4 201

Hovedandelen av selskapets salgsinntekt gjelder virksomhet i Norge. I forretningsåret 2011 utgjør eksport 1 037 millioner (22% av total omsetning). Dette er en nedgang på ca 6% fra forretningsåret 2010. De største eksportmarkedene i forretningsåret 2011 er Kina og Singapore som står for henholdsvis 22% og 20% av total eksport.

Note 3 Langsiktige tilvirkningskontrakter – hvor løpende kontraktstype er benyttet

(Beløp i 1 000 kroner)	2011	2010
Inntektsført på igangværende prosjekter	5 413 513	6 135 536
Kostnader igangværende prosjekter	4 645 356	5 271 742
Netto resultatført igangværende prosjekter	768 157	863 794

	2011	2010
Estimert gjenværende produksjon på tapsprosjekter	87 135	40 371
Forventet tap på prosjekter kostnadsføres i sin helhet som avsetning og denne reduseres i takt med fremdrift i prosjektet / realisering av tapene.		
Opptjente ikke fakturerte inntekter inkludert i andre kortsiktige fordringer fra tilvirkningsprosjekter som er ført etter løpende avregning. (jmfør note 24)	206 911	178 395
Forskuddsfakturert produksjon inkludert i annen kortsiktig gjeld fra tilvirkningskontrakter som er ført etter løpende avregning. (jmfør note 17)	689 154	730 500

Prosjektrisiko og usikkerhet

Siemens AS' kontrakter er i stor grad langsiktige, der mange er totalkontrakter til fastpris basert på anbud. Forsinkelser, kvalitetsmangler eller økning i prosjektkostnader kan resultere i kostnader som ikke dekkes inn av inntektene fra det aktuelle prosjektet. Dersom et prosjekt er identifisert som tapsbringende, føres det avsetninger for fremtidige tap. Regnskapsmessig behandling er basert på beste estimat ved slutten av regnskapsperioden. Omstendigheter og informasjon kan endre seg i etterfølgende perioder, og endelig utfall kan derfor bli bedre eller dårligere enn hva vurderingene gjort på tidspunktet for utarbeidelsen av regnskapet tilsa.

Note 4 Annen driftsinntekt

(Beløp i 1 000 kroner)	2011	2010
Leieinntekt fra fast eiendom	19 720	40 852
Gevinst ved salg av anleggsmidler	41 719	0
Gevinst ved salg av virksomhetsområder	1 454	0
Annen driftsinntekt	486	321
Sum annen driftsinntekt	63 379	41 173

Siemens AS solgte eiendom Østre Akervei 90 i Oslo som gav en gevinst på 42 MNOK. I tillegg ble virksomhetsdelen knyttet til sikkerhetsprodukter solgt til Siemens AB. Dette gave en gevinst på 1,5 MNOK.

Note 5 Lønnskostnad, godtgjørelse og pensjonskostnad

(Beløp i 1 000 kroner)	2011	2010
Lønn og feriepenger	1 052 003	976 549
Arbeidsgiveravgift	146 078	145 781
Netto pensjonskostnad*	140 397	-12 329
Annen lønnskostnad	45 302	16 202
Sum lønn og andre personalkostnader	1 383 780	1 126 203
*Netto pensjonskostnad består i 2011 av kostnad på innskuddsbasert ordning på 43 MNOK eks AGA og ny AFP ordning på 4 MNOK eks AGA i tillegg til kostnader knyttet til ytelsesbasert pensjonsordning inkl AGA.		
Gjennomsnittlig antall årsverk 01.10.10 - 30.09.11		1 468

Godtgjørelse til styret i Siemens AS utgjorde 710 000 kroner i 2010/2011.

Administrerende direktørs lønn i perioden 01.10.10-30.09.11 var 4 891 248 kroner. Av dette utgjør bonus 2 245 496 kroner. Innberetningspliktige godtgjørelser forøvrig var 1 460 424 kroner.

Administrerende direktør er inkludert i pensjonsordningen for toppledere i Siemens AS. Det er innbetalt pensjonspremie på 1 565 108 kroner. Administrerende direktør har resultatavhengig lønn, og utbetalt bonus er inkludert i de innberetningspliktige godtgjørelsene. Det er ikke inngått avtale om sluttvederlag for administrerende direktør ved fratreden av sin stilling.

Administrerende direktør har innløst 8 003 opsjoner med en gevinst på 1 236 715 kroner i inneværende forretningsår. Administrerende direktør er også tildelt 3 570 aksjer rettigheter i perioden 2008-2010 til innløsningspris null kroner. Aksjene kan innløses i perioden 2010 - 2013.

Gevinst på opsjonene avhenger av aksjekurs i Siemens AG målt mot innløsningspris på tidspunkt for innløsning.

Verken styrets leder eller administrerende direktør har stillingslån i Siemens AS per 30.09.11.

Styrets leder i perioden oktober 2010 til september 2011 har mottatt 200 000 kroner i styregodtgjørelse. Styrets leder har ingen tildeling av opsjoner eller aksjer.

Øvrige ansatte har lån i selskapet på 16 MNOK. Lånene avdras over maksimalt 10 år. Det beregnes normalrentesats for lånene. Det er ikke stillet særskilt sikkerhetsstillelse for lånene utover utstedelse av gjeldsbrev.

Revisor	2011	2010
Kostnadsført honorar til revisor		
Revisjonshonorar for lovpålagt revisjon	1 715	1 697
Andre revisjonsrelaterte tjenester	783	0
Honorar for skatterådgivning	40	0
Sum honorar til revisor	2 538	1 697

Honorarene er oppgitt eksklusiv merverdiavgift.

Pensjonskostnad og pensjonsforpliktelser

Pensjoner er behandlet i samsvar med oppdatert NRS 6 standard for pensjonskostnader for regnskapsmessig behandling av pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser.

Siemens AS har en innskuddsbasert tjenstepensjonsordning (innskuddsplan) som tilfredsstiller kravene i loven om OTP. Innskuddene er 4% av den enkelte medarbeiders pensjonsgrunnlag mellom 1 G og 6 G (grunnbeløp). For pensjonsgrunnlag mellom 6 og 12 G betales et pensjonsinnskudd på 8%. Det er innbetalt 46 MNOK til de ansatte i 2011.

I tillegg til de fonderte tjenstepensjonsplanene, har Siemens AS usikrede pensjonsforpliktelser. Disse pensjonsplaner over drift omfatter hovedsakelig pensjonsforpliktelse til aktive og pensjonerte toppledere, samt gjenstående forpliktelse av AFP og gavepensjon (gammel ordning).

Stortinget vedtok at AFP skal være en livslang ordning fra og med 01.01.2011 der den ansatte selv kan bestemme når de vil ta ut pensjon etter fylte 62 år. Utbetalingene vil bli påvirket av opparbeidingstid og forventet gjenstående levetid for hver enkelt ansatt. Den nye AFP ordningen er behandlet som en innskuddsbasert ordning med en månedlig belastning, siden det per i dag ikke er funnet en metode for å beregne forpliktelsen. Det er innbetalt 4,2 MNOK til denne ordningen i 2011.

For medarbeidere som hadde mindre enn 10 år til pensjonsalder ved utgangen av 2006 har selskapet en lukket ordning med rett til definerte fremtidige ytelser (ytelsesplan). Den lukkede ordningen har ved utgangen av året 157 aktive medlemmer i tillegg til 990 pensjonister. Pensjonsytelsene er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden. De ansatte er garantert å motta 65% av lønn ved full opptjening uavhengig av endringer i folketrygden. Forpliktelsene er dekket gjennom Storebrand Livsforsikring AS og pensjonsmidlene forvaltes og investeres i samsvar med Storebrands norm.

I 2011 kjøpte Siemens AS selskapet Bennex AS. Dette selskapets ytelsesbaserte pensjonsordning ble avvilet i slutten av forretningsåret og midlene overført til innskuddsbasert pensjonsordning i Siemens AS.

I samsvar med forutsetningene i NRS 6 er de aktuarberegnete verdiene av pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser for 2010/11 basert på oppdaterte medlemsdata og markedsverdier nær 30.09.11.

De økonomiske forutsetningene for aktuarberegningene for 2010/11 er basert på NRS anbefalinger. Årlig forventet regulering av pensjonister under utbetaling er redusert fra 1,75% i 2010 til 0,70% i 2011.

Endringer i pensjonsforpliktelsene og pensjonsmidlene som skyldes estimatavvik behandles separat for lukkede og åpne pensjonsplaner. Estimat-avvik som utgjør inntil 10% av pensjonsforpliktelsene for de usikrede ordningene er ført somkorreksjonspost (i korridoren) i oppstillingen. Overskytende avvik resultatføres over gjennomsnittlig gjenstående opptjeningstid, 11 år. For den sikrede alderspensjonsordningen, AFP og gavepensjon er korridoren satt til null grunnet den korte restopptjeningstiden. Estimataviket resultatføres over gjennomsnittlig gjenstående opptjeningstid på 2 og 1 år.

Pensjonskostnad	Totalt 2011	Usikret 2011	Sikret 2011	Totalt 2010
Årets pensjonsopptjening / service cost	12 603	8 028	4 575	26 931
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	28 832	7 036	21 796	38 023
Avkastning på pensjonsmidler	-25 688	0	-25 688	-35 684
Resultatført andel aktuarielt tap	73 519	4 520	68 999	56 577
Resultatført planendring	0		0	844
Resultatført netto forpliktelse opphør	4 396		4 396	-138 013
Resultatført pensjonskostnad inkl. AGA	93 662	19 584	74 078	-51 322

Pensjonsforpliktelse / - midler	Totalt 2011	Usikret 2011	Sikret 2011	Totalt 2010
Pensjonsforpliktelser (DBO) inklusive AGA	-803 032	-184 200	-618 832	-952 259
Pensjonsmidler (markedsverdi)	633 245	0	633 245	646 649
Netto midler/forpliktelse (-)	-169 787	-184 200	14 413	-305 610
Ikke resultatført virkning av estimatavvik		28 680	-16 792	210 756
Netto pensjonsmidler/forpliktelse (-)	-169 787	-155 520	-2 379	-94 854
Balanseført netto pensjonsforpliktelse	-157 899	-155 520	-2 379	-157 575
Balanseført netto pensjonsmidler	0	0	0	62 721

Økonomiske forutsetninger:	2011		2010	
Diskonteringsrente	3,30 %		3,20 %	
Forventet lønnsregulering	4,00 %		4,00 %	
Forventet pensjonsøkning	0,70 %		1,75 %	
Forventet G-regulering	3,75 %		3,75 %	
Forventet avkastning på pensjonsmidler	4,80 %		4,60 %	

Aktuarielle forutsetninger:

Beregningene er basert på standardiserte forutsetninger, K 2005, for døds- og uføreutviklingen, samt andre demografiske faktorer, utarbeidet av Finansnæringens Hovedorganisasjon. Det er videre forutsatt en fratredelsehyppighet som avtrappes fra 8% for aldersgruppen 20-24 år og ned til 0 % for 51-åring og eldre. Fratredelsehyppighet angir hvor stor andel av arbeidsstokken som antas å slutte frivillig i løpet av ett arbeidsår.

Note 6 Finansinntekt

(Beløp i 1 000 kroner)	2011	2010
Renteinntekt konsern	34 788	28 727
Annen renteinntekt	4 985	3 108
Gevinst ved avgang datterselskap	60 156	30 414
Mottatt utbytte konsern	4 840	0
Valutagevinst	31 839	43 835
Sum finansinntekt	136 608	106 084

Siemens AS solgte i forretningsåret 2011 sin andel av aksjene i Osram AS til Siemens AG, noe som gav en gevinst på 55 MNOK.

Note 7 Finanskostnad

(Beløp i 1 000 kroner)	2011	2010
Rentekostnad konsern	2 608	2 103
Annen rentekostnad	2 917	6 288
Nedskrivning av aksjer (se note 10)	0	13 958
Valutatap	26 551	34 862
Sum finanskostnad	32 076	57 211

Note 8 Skatt

Grunnlag betalbar skatt	2011	2010
(Beløp i 1 000 kroner)		
Ordinært resultat før skattekostnad	244 633	407 955
Permanente forskjeller/ andre forskjeller	-35 696	20 338
Endring skatteøkende/ skattereduserende midlertidige forskjeller	-1 174	-50 545
Effekt som følge av fusjoner og interne transaksjoner ¹	-18 504	0
Grunnlag betalbar skatt	189 259	377 748
28% betalbar skatt herav	52 992	105 769
Skatt betalt til utlandet, direkte utgiftsført	0	451
Betalbar skatt i skattekostnaden	52 992	106 220

Årets skattekostnad fremkommer slik:

(Beløp i 1 000 kroner)	2011	2010
Betalbar skatt på årets resultat	52 992	106 220
Endring netto utsatt skatt	7 630	16 095
Skattekostnad fusjonerte selskaper ¹	326	0
Korreksjon for poster ført direkte mot balansen ³	1 428	-1 952
Skattekostnad tidligere år	-207	-1 339
Årets totale skattekostnad	62 170	119 025

Betalbar skatt i balansen fremkommer slik:

(Beløp i 1 000 kroner)	30.09.11	30.09.10
Betalbar skatt på årets resultat	52 992	105 769
Betalbar skatt fra innfusjonerte selskap	-728	0
Skattefunn	-751	0
Kreditfradrag for skatt betalt i utlandet	-141	0
Reduksjon betalbar skatt grunnet konsernbidrag	-12 601	0
Korreksjoner betalbar skatt tidligere år m.v.	0	-24 723
Sum betalbar skatt	38 772	81 047

Spesifikasjon av grunnlag utsatt skatt:

(Beløp i 1 000 kroner)	30.09.11	30.09.10
Skatteøkende/ skattereduserende forskjeller som utlignes:		
Anleggsmidler/ langsiktig gjeld	281 707	51 817
Omløpsmidler/ kortsiktig gjeld	1 135 511	1 121 165
Sum	1 417 218	1 172 982
Poster ført direkte mot egenkapitalen ²³	-380 064	-2 943
Sum grunnlag utsatt skatt	1 037 154	1 170 039
28% Utsatt skatt (+) / Utsatt skattefordel (-)	290 403	327 611
Endring av Utsatt skatt	-37 208	40 818
- herav uten virkning for skattekostnad ¹²	44 838	24 723

¹⁾ Selskapet fusjonerte med Bennex AS og Poseidon Group AS per 1.8.2011. Fusjonene ble gjennomført med regnskapsmessig kontinuitet per 1.8.2011. Skattemessig får fusjonen virkning fra 1.1.2011. I denne sammenheng ble det overført midlertidlige forskjeller med utsatt skatt på kr -20 037.

²⁾ I endelige ligningspapirer for 2010 ble utsatt skatt redusert med kr 64.875 og betalbar skatt økt tilsvarende uten kostnadseffekt.

³⁾ Endring i balanseført goodwill og finansielle instrumenter samt utsatt skatt i tilknytning til disse poster blir til dels ført direkte mot egenkapitalen.

Sammenheng mellom skattekostnad og skatt beregnet som gjennomsnittelig nominell skattesats på resultat før skatt:

	2011		2010	
	Kroner	I % av resultat før skatt	Kroner	I % av resultat før skatt
Skatt beregnet som gjennomsnittlig nominell skattesats på resultat før skatt	68 497	28,00%	114 227	28,0%
Effekt av permanente forskjeller	5 110	2,09%	5 695	1,4%
Effekt av skattefri salgsgevinst aksjer	-15 105	-6,17%	0	0,0%
Effekt av skatt betalt til utlandet	0	0,00%	451	0,1%
Effekt av fjorårets skatt	-207	-0,08%	-1 348	-0,3%
Effekt avskrivning GW august og september 2011	3 874	1,58%	0	-0,3%
Skattekostnad i henhold til resultatregnskap	62 170	25,41%	119 025	29,2%

Note 9 Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

(Beløp i 1 000 kroner)	Lisenser, lignende rettigheter	Kundeportefølje	Teknologiske immaterielle eiendeler	Andre immaterielle eiendeler	Goodwill	Tomter/bygninger	Maskiner og anlegg	Bedriftsutstyr og inventar	Sum
Anskaffelseskost	3 190	0	0	0	70 961	425 216	21 210	86 743	607 320
Årets tilgang	0	30 376	60 449	6 872	383 849	57 615	17 359	37 124	593 644
Årets avgang - kostpris	0	0	0	0	12 484	339 560	662	33 478	386 184
Anskaffelseskost 30.09.11	3 190	30 376	60 449	6 872	442 326	143 271	37 907	90 389	814 780
Akkumulerte av- og nedskrivninger	2 948	1 398	1 604	599	70 307	51 728	18 803	71 356	218 743
Balanseført verdi pr. 30.09.11	242	28 978	58 845	6 273	372 019	91 543	19 104	19 033	596 037
Årets av- og nedskrivninger	89	1 669	1 604	328	19 058	2 567	816	4 017	30 148
Avskrivningsplan	lineær	lineær	lineær	lineær	lineær	lineær	lineær	lineær	
Økonomisk levetid	3 år	3-6 år	5-7 år	2 år	5 år	0 - 50 år	10 år	3 - 5 år	

Tilgangen til immaterielle eiendeler og goodwill i 2011 skyldes fusjon med selskapene Bennex AS og Poseidon Group AS (jamfør note 27). I forretningsåret 2011 ble Oslo er tomt og bygninger solgt for 321 MNOK med en bokført verdi av 225 MNOK.

Siemens AS kjøpte i 2011 selskapene Bennex AS og Poseidon Group AS fra Subesa Technology Group AS. Dette er selskaper som gjør Siemens mer konkurransedyktig i i subsea segmentet. Virksomheten inngår i vår olje og gass divisjon. I porteføljen har man identifisert immaterielle eiendeler på 45 MNOK og 53 MNOK for henholdsvis Poseidon Group AS og Bennex AS med levetid fra 2 til 7 år. Videre ligger det goodwillverdier på henholdsvis 307 MNOK og 77 MNOK for henholdsvis Poseidon Group AS og Bennex AS med en levetid på 5 år.

Deler av de immaterielle eiendelene fra fusjonen av Bennex AS og Poseidon Group AS er relatert til teknologiutvikling. Forventet inntjening relatert til forskning og utvikling overstiger i høy grad balanseførte verdier. Kostnadene relatert til total forskning og utvikling overstiger forventede inntekter. Bare de områdene som gir dokumenterbare inntekter er aktivert.

Siemens utvidet produktporteføljen innenfor sikkerhetssystemer, divisjon Building Technology, ved kjøp av det svenske konsernet Bewator AB i 2007. Denne produktportefølgen ble solgt til Siemens AB i 2011.

Oppkjøpet av virksomheten i El-Trade april 2007, har styrket Siemens sin satsning på Large Drives spesielt mot markedene skip og off-shore. Gjennom El-Trade har Siemens AS fått tilgang til en etablert og velrenommert leverandør av Loher (LDL) sine produkter. Virksomheten inngår i divisjon Industry Automation and Drive Technologies. Det er valgt en avskrivningstid på 5 år. Per 30.9.11 utgjør bokført verdi av goodwill knyttet til oppkjøpet 2 MNOK.

Siemens AS kjøpte i forretningsåret 2009 IP rettighetene til pasientjournalssystemet DocuLive. Basert på fremtidig inntjening vurdert til nåverdi, ble verdien nedskrevet med MNOK 2,6 per 30.9.09. I forretningsåret 2011 er det kostnadsført ordinære avskrivninger på MNOK 0,1. Per 30.09.11 er den bokførte verdien 0,2 MNOK.

Leieavtaler	2011	2010
Kontor og lagerbygg	58 748	24 099
Biler	12 057	18 545
Kontorutstyr	0	0
Sum kostnad leieavtaler	70 805	42 644

Siemens AS leier kontor- og lagerbygg 10 ulike steder i landet. Den de fleste avtalene har 2-4 års løpetid. Leie lokaler for hovedkontor i Oslo løper til 2026. I 2011 solgte vi tomt og bygg på hovebygg i Oslo. Det medfører at leiekostnadene har øket betydelig fra forrige forretningsår.

Selskapet har inngått leasingavtaler av personbiler og varebiler med to til fem års løpetid.

For oversikt over totale forpliktelser se note 19.

Note 10 Aksjer

(Beløp i kroner)	Forretnings- sted	Selskapets aksjekapital	Antall aksjer	Aksjens pålydende	Andel av pålydende	Bokført verdi	Eierandel
Aksjer i datterselskaper:							
Siemens Business Services AS	Oslo	40 000 000	8 000	5 000	40 000 000	78 177 968	100%
Poseidon Consulting Services AS	Stavanger	100 000	200 000	0,50	3 136 000	8 242 608	100%
Sum aksjer i datterselskaper						86 420 576	

(Beløp i 1 000 kroner)	Årsresultat forretningsår 2010	Egenkapital forretningsår 2010
Siemens Business Services AS	-15 703 687	45 776 542
Poseidon Consulting Services AS	1 495 949	1 059 757

I forretningsåret 2011 har Siemens AS ytt konsernbidrag til Siemens Business Services AS på 45 MNOK. Den styrevedtatte aksekapitalnedsettelsen på 39 MNOK som var reflektert i årsregnskapet 2010 ble reversert i 2011. Det er vedtatt at Siemens Business Services AS skal fusjoneres inn i Siemens AS første kvartal 2012.

Poseidon Consulting Services AS er den del av oppkjøpet av Poseidion Group AS. De øvrige selskapene ble fusjonert inn i Siemens AS med regnskapsmessig virkning fra 01.08.2011

Aksjer i tilknyttede selskaper:

I forretningsåret ble aksjene i Osram AS solgt til Siemens AG. Siemens AS hadde en eide 44% av disse, med en bokført verdi på 15,2 MNOK. Siemens AS sin gevinst knyttet til dette utgjorde 55 MNOK.

Siemens AS har benyttet seg av unntaket i regnskapsloven § 3-7 med hensyn til å ikke utarbeide konsernregnskap.

Konsernregnskapet kan fås oversendt ved å benytte følgende adresse:

Siemens AG, Wittelsbacherplatz 2, D-80333 Munich, Germany.

<http://www.siemens.com>

Note 11 Andre langsiktige fordringer

(Beløp i 1 000 kroner)	2011	2010
Lån til ansatte (jfr. note 5)	15 624	15 112
Andre langsiktige fordringer	10 110	4 468
Sum andre langsiktige fordringer	25 734	19 580

Oversikten viser bokført verdi av fordringer med forfall senere enn ett år etter balansedagen.

Note 12 Varer

(Beløp i 1 000 kroner)	2011	2010
Råvarer	43 079	8 239
Varer under tilvirkning	13 023	1 695
Ferdigvarer	56 550	20 704
Sum varer	112 652	30 638
Andel ukurans inkludert i tallene ovenfor:	14 194	11 983

Beholdningen av varer er vurdert til laveste verdi av kostpris og virkelig verdi.
Den store endringen i varer fra 2010 til 2011 skyldes varelager fra Bennex AS og Poseidon Group AS.

Note 13 Kundefordringer

(Beløp i 1 000 kroner)	2011	2010
Tap på kundefordringer	1 586	314
Endring i avsetning	-21 140	5 435
Netto tap på fordringer	-19 554	5 749

(Beløp i 1 000 kroner)	2011	2010
Brutto kundefordringer	741 435	811 042
Avsetning for tap på kundefordringer	-7 503	-28 206
Netto kundefordringer	733 932	782 836

Av utestående fordringer er cirka 10% forfalt og eldre enn 60 dager. Hovedelen av dette beløpet kan relateres til en kunde.

Siemens AS gjør en løpende oppfølging og vurdering av risiko og mener at tapsavsetningen er tilstrekkelig basert på en vurdering av selskapene. Til tross for svak likviditet hos denne kunden er det vurdert at selskapet innehar en produktportefølge som vil generere fremtidige inntekter som gjør selskapet i stand til å gjøre opp sine utestående fordringer. (jmfør årsberetning 2010, Finansielle forhold).

Note 14 Betalingsmidler

Siemens AS har ingen bundne likvider. Siemens AS har bankgaranti på 64 millioner kroner for skattetreksforpliktelser. Alle bankaktiviteter utføres via Siemens Financial Services GmbH (SFS). Siemens AS har lav likvidetsrisiko, da dette ligger under Siemens AG. Beholdningene i SFS utgjør netto per 30.09.11 1 076 MNOK. Av de positive beholdningene har Siemens AS plassert 1 150 MNOK i en tremånederskontrakt til en høyere rente enn innskudd uten bindingstid.

Note 15 Egenkapital og aksjonærinformasjon

(Beløp i 1 000 kroner)	Aksjekapital	Overkursfond	Annen egenkapital	Derivater kontantstrømsikring	Sum egenkapital
Egenkapital 01.10.10	140 000	30 000	827 525	-2 119	995 405
Årets resultat			182 463		182 463
Derivater kontantstrømsikring - årets endring				-3 673	-3 673
Avsatt til utbytte					0
Fusjon Poseidon Group AS og Bennex AS			-46 746		-46 746
Egenkapital 30.09.11	140 000	30 000	963 242	-5 792	1 127 449

* Fri egenkapital utgjør 491 millioner kroner 30.09.2011

Egenkapitaleffekten av fusjonen Poseidon Group AS og Bennex AS skyldes i hovedsak resultateffekter fra oppkjøpstidspunktet 01.04.2011 til fusjon 01.08.2011.

Sikringsføring benyttes for sikringsinstrumenter ved sikring av kontantstrømmer. Virkelig verdi av sikringsinstrumenter føres midlertidig mot egenkapitalen inntil sikret transaksjon inntreffer (netto etter skatt).

Per 30.09.10 består selskapets aksjekapital av 140 000 aksjer hver pålydende 1 000 kroner. Selskapets aksjer er i sin helhet eid av Siemens International Holding BV, som igjen eies 100% av Siemens AG.

Note 16 Valutaderivater

(Beløp i 1 000 kroner) Valutaterminer:	Valutabeløp	Beløp i NOK	Avtalt kurs	Kurs pr. 30.09.11	Gj snittlig gjenstående løpetid i dager
Salg EUR / kjøp NOK	47 044	375 930	7,991	7,89	261
Salg USD / kjøp NOK	21 987	119 564	5,438	5,84	124
Kjøp SEK / salg NOK	67 181	57 095	0,850	0,85	179
Salg DKK / kjøp NOK	35 883	37 066	1,033	1,06	716
Kjøp GBP / salg NOK	1 600	14 303	8,940	9,10	166

Virkelig verdi av derivatene som er bokført i balansen pr. 30.09.11 er som følger:

CHF	-53
DKK	-1561
EUR	1416
GBP	356
SEK	90
USD	-10 753
Sum	-10 505
Positive beholdninger:	30 046
Negative beholdninger:	-40 551
Sum	-10 505

Beløpene som er ført mot egenkapitalen i perioden fremgår av egenkapitalnoten (Note 15 og 28).

I resultatregnskapet føres verddivurdering og oppgjør av sikringskontrakter under finanskostnad og -inntekt. I balansen føres verdien av åpne sikringskontrakter under andre kort- eller langsiktige fordringer eller annen kort- eller langsiktig gjeld. Andelen langsiktig positiv beholdning utgjør 4,8 MNOK og langsiktig negativ beholdninger 2,8 MNOK

Basert på gjeldende retningslinjer skal 75% av fremtidige kontantstrømmer og posisjoner i utenlandsk valuta sikres gjennom bruk av terminkontrakter og opsjoner. Det ligger et sikringsorientert syn til grunn for bruk av finansielle instrumenter gjennom motpost i underliggende forretningsmessige kontantstrømmer.

Siemens AS valutaeksponering knytter seg til innkjøp og salg i EUR, USD, SEK og DKK. Det benyttes i tillegg opsjoner for å sikre seg mot svingninger i prosjekters tilbudsfasen. Alle sikringsforretninger foretas mot Siemens AGs internbank, Siemens Financial Services GmbH. Siemens AS benytter seg ikke av finansielle instrumenter knyttet til råvarer. Siemens AS benytter seg ikke av rentebærende finansielle instrumenter knyttet til rentebærende derivat.

Note 17 Annen kortsiktig gjeld

(Beløp i 1 000 kroner)	2011	2010
Lønn og feriepenger	161 333	139 427
Forskuddsfakturert servicekontrakter	41 818	44 944
Avsetning for forpliktelser (jmfør note 20)	40 034	152 717
Forskuddsfakturert produksjon prosjekter (jmfør note 3)	689 154	730 500
Valutaderivater med negativ verdi (jmfør note 16)	40 552	26 702
Annen kortsiktig gjeld	23 891	2 573
Sum annen kortsiktig gjeld	996 782	1 096 863

Note 18 Pantstillelser og garantiansvar

(Beløp i 1 000 kroner)	2011	2010
Garantiansvar		
Kausjonsansvar for ansatte	0	0
Kausjonsansvar for datterselskaper	1 500	0
Sum garantiansvar	1 500	0

Siemens AS utstedt finansielle garantier for NOK 381 MNOK for forpliktelser overfor myndigheter og kontraktsmotparter. Garanti for de ansattes skattetrekk i Siemens AS utgjør 64 MNOK. 1,5 MNOK gjelder skattetrekk for Poseidon Consulting Services AS som av juridiske årsaker ikke er overført. Nærmere om bankgaranti for Siemens AS sine skattetrekkforpliktelser, se note 14.

Siemens AS har tinglyst en avtale om factoring etter pantelovens § 4 - 10, avtalen gjelder avhendelse av enkle pengekrav i næringsvirksomheten og gjelder for et beløp opp til 80 millioner. Tinglysningen er gjort til fordel for Kreditanstalt für Wiederaufbau og er gjort i forbindelse med prosjektfinansiering.

Note 19 Ikke balanseførte forpliktelser

Siemens AS har følgende ikke balanseførte forpliktelser fordelt på følgende kategorier ved utgangen av forretningsåret 2011:

(Beløp i 1000 kroner)		Per periode			
Beskrivelse	Innen 1 år	1-3 år	4-5 år	etter 5 år	Total
Prosjekter	1 248 107	129 560	0	0	1 377 667
Husleie	66 404	110 708	79 340	413 045	669 497
Annet	64 734	1 106	0	0	65 840
ISS outsourcing avtale	26 765	0	0	0	26 765
Konsulenter	20 088	0	0	0	20 088
Leasing av biler	8 256	4 544	584	0	13 385
SFS - energisparings tiltak *	4 545	5 682	0	0	10 227
Total	1 438 899	251 601	79 924	413 045	2 183 469

* SFS - energisparingstiltak gjelder leie av ventilasjonsutstyr relatert til energibesparelser i bygg Oslo. Leieavtale er inngått med Siemens Financial Services.

Note 20 Andre forhold

Twist med Byggservice & Vedlikehold AS om sluttoppgjøret i forbindelse med GSM-R-prosjektet er rettskraftig avgjort. Borgarting Lagmannsrett opprettholdt i sin dom av 29. juni 2011 i hovedsak tingrettens dom. Siemens ble dømt til å betale Byggservice & Vedlikehold NOK 69 MNOK (inkl mva + renter). Skyldig beløp ble utbetalt i 4. kvartal 2011. I tillegg er det gjort avsetninger for å dekke forventede kostnader som følge av andre mindre tvister.

Endelig avgjørelse i slike saker vil imidlertid alltid være forbundet med usikkerhet og kan resultere i at ansvaret overstiger de bokførte avsetningene. (jmfør note 13).

Note 21 Finansiell markedsrisiko

Siemens AS benytter seg ikke av finansielle instrumenter knyttet til råvarer og rentebærende derivater. På grunn av Siemens Financial Services GmbHs gode likviditet har Siemens AS liten likviditsrisiko. Kundefordringer blir fortløpende vurdert ut fra endring i markedsforhold og ledelsens vurdering, vi anser at dette er tatt høyde for i avsetning for tap på fordringer. (jmfør note 13).

Note 22 Konsernmellomværende

(Beløp i 1 000 kroner)	2011	2010
Kortsiktig fordring konsern	3 969	44 972
Kortsiktig gjeld konsern inkl konsernbidrag	141 043	80 621

Tabellen viser konsernmellomværende utover mellomværende knyttet til konsernkontoordningen.

Note 23 Aksjeverdibasert betaling

Ledende personer i Siemens AS får tildelt opsjoner fra Siemens AG. Perioden fra tildeling til utøvelse er 3 år. Opsjonskostnaden resultatføres i Siemens AS.

Siemens AS blir belastet forventet månedlig kostnad på opsjonene fra Siemens AG på tildelingstidspunktet. Den månedlige kostnaden bygger opp en gjeld i Siemens AS til Siemens AG. Kostnaden er basert på virkelig verdi av opsjonene på balansedagen. På utøvelsetidspunktet blir den faktiske verdien på opsjonene lagt til grunn. Dette danner grunnlag for den endelige kostnaden fakturert fra Siemens AG.

Den norske marginalskatten blir utregnet og betalt til norske skattemyndigheter mens resten av beløpet blir utbetalt til den ansatte fra Siemens AS.

Total kostnadsføring for disse opsjonene er ført under lønnskostnader. I forretningsåret 2011 utgjorde dette 2,0 MNOK.

Share Matching plan:

I forretningsåret 2011 fikk alle ansatte i Siemens konsernet tilbud om kjøp av Siemens aksjer gjennom programmet Share Matching Plan. Ansatte som går inn på avtalen blir trukket et fast månedlig lønnstrekk fra 0-4% av bruttolønn. Beløpet investeres påfølgende måned i Siemensaksjer. Etter en opptjeningsperiode på tre år gis det fra Siemens' én gratis aksje for hver tredje aksje den ansatte eier. Siemens AS blir kvartalsvis belastet kostnaden for administrasjon av Share Matching Plan i tillegg til den fjerde aksjen de ansatte får etter tre år. For forretningsåret 2011 beløp kostnaden seg til 1,3 MNOK.

Note 24 Andre kortsiktige fordringer

(Beløp i 1000 kroner)	2011	2010
Opptjente ikkefakturerte inntekter fra tilvirkningskontrakter	206 911	178 395
Andre opptjente ikkefakturerte inntekter	347 657	265 793
Valutaderivater	25 141	38 341
Andre kortsiktige fordringer	68 415	66 407
Sum andre kortsiktige fordringer	648 124	548 936

Note 25 Annen driftskostnad

(Beløp i 1000 kroner)	2011	2010
Frakt og transportkostnader	21 865	19 676
Leie lokaler	58 748	26 351
Lys og varme	15 520	16 058
Renovasjon, vann avløp, renhold med videre	11 159	11 728
Leie av maskiner, inventar mv	7 890	6 934
Verktøy og inventar (ikke aktiverbart)	21 972	15 991
Reparasjon og vedlikehold bygning	16 815	15 028
Reparasjon og vedlikehold annet	5 323	8 142
Innleid arbeidskraft	394 959	355 000
Kontorkostnad, telefon, porto med videre	22 053	19 678
Drivstoff, vedlikehold, forsikring og avgifter på transportmidler	671	711
Reise og diettkostnad	103 682	98 685
Salgs- og reklamekostnad	13 957	10 966
Representasjonskostnader	7 532	2 706
Kontingent og gave	5 117	3 694
Forsikringspremie	2 985	9 070
Garanti- og servicekostnad	-5 310	-3 817
Lisens- og patentkostnad og royalties	16 780	19 830
Annen kostnad	160 967	173 855
Tap ved avgang anleggsmidler	2 034	0
Sum annen driftskostnad	884 719	810 286

Note 26 Klassifiseringsendring

Selskapet har besluttet for forretningsåret 2011 å endre presentasjon av følgende post for 2010. Tabellen under viser hvilken regnskapslinje posten tilhørte i 2010 og hvilken linje den er flyttet til i 2011. Tall for 2011 er gruppert etter ny klassifisering.

Resultat

(Beløp i 1 000 kroner)

Til	Fra	2011	2010
Varekostnad	Annen driftskostnad		-96 031
	Sum	0	-96 031

Dette er kostnadsreduksjon relatert til viderefakturering av mottatt varekost.
For forretningsåret 2011 er denne kostnadsreduksjonen belastet annen konto og har derfor ikke tilsvarende beløp.

Note 27 Fusjon

Siemens AS kjøpte selskapene Bennex AS og Poseidon Group AS med virkning 01.04.2011.

Eiendeler og gjeld ble overført til virkelig verdi i konsernregnskapet. 01.08.2011 fusjonerte man med konsernkontinuitet da dette er mor/datter fusjon. Det ble ikke foretatt kapitalforhøyelse ved fusjonen. Resultateffektene april - juli er ført mot egenkapitalen.

Rasjonalet bak oppkjøpet var å lukke teknologigap i det overtagende selskapet og det var et siktemål med oppkjøpet at selskapene skulle vurderes sammenslått på et senere tidspunkt. Fusjon av selskapene vurderes som hensiktsmessig da dette vil bidra til en samling av selskapenes kompetansemiljøer, samt gi grunnlag for å kunne tilby et bedre og bredere produktspekter til kundene. Selskapene ble kjøpt for 562 MNOK.

Følgende eiendeler og gjeld ble innfusjonert:	
Eiendeler	
Immaterielle eiendeler	
Andre immaterielle eiendeler	6 872
Kundeportefølje	30 376
Teknologi	60 449
Goodwill	383 849
Sum immaterielle eiendeler	481 546
Varige driftsmidler	
Maskiner og anlegg	422
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner og lignende	4 811
Sum varige driftsmidler	5 233
Finansielle anleggsmidler	
Investeringer i datterselskap	8 246
Sum finansielle anleggsmidler	8 246
Sum anleggsmidler	495 025
Omløpsmidler	
Bankinnskudd	74 277
Varer	28 695
Forskuddsbetalt skatt	13 019
Kundefordringer	34 461
Andre kortsiktige fordringer	19 770
Kortsiktige fordringer konsernkontosystem	35 838
Andre kortsiktige fordringer konsern	7 721
Sum omløpsmidler	213 781
Sum eiendeler	708 806

Følgende eiendeler og gjeld ble innfusjonert:

Gjeld	
(Beløp i 1 000 kroner)	
Avsetning for forpliktelser	
Pensjonsforpliktelser	1 770
Utsatt skatt	18 219
Andre forpliktelser	3 612
Sum avsetning for forpliktelser	23 601
Kortsiktig gjeld	
Leverandørgjeld	620
Gjeld til selskap i samme konsern	16
Betalbar skatt	485
Skyldige offentlige avgifter	15 771
Kortsiktige gjeld konsernkontosystem	46 487
Annen kortsiktig gjeld konsern	83 539
Annen kortsiktig gjeld	22 812
Sum kortsiktig gjeld	169 730
Sum gjeld	193 331

Note 28 Sikring

Basert på gjeldende retningslinjer skal 75 % av fremtidige kontantstrømmer og posisjoner i utenlandsk valuta sikres gjennom bruk av termin-kontrakter og opsjoner instrumenter gjennom motpost i underliggende forretningsmessige kontantstrømmer.

Siemens AS' valutaeksponering knytter seg til innkjøp og salg i CHF, DKK, EUR, GBP, SEK og USD. Det benyttes i tillegg opsjoner for å sikre seg mot svigninger i prosjekters tilbudsfasen. Alle sikringsforretninger foretas mot Siemens AGs internt bank, Siemens Financial Services GmbH.

Siemens AS benytter seg ikke av finansielle instrumenter knyttet til råvarer.

Siemens AS benytter seg ikke av rentebærende finansielle instrumenter knyttet til rentebærende derivat.

Følgende beløp relatert til sikringskontrakter er regnskapsført som finansinntekt / -kostnad i regnskapsåret:

	2011	2010
Realisert inntekt fra utløpte sikringskontrakter:	27 824	43 835
Urealisert tap fra verdivurdering av sikringskontrakter:	16 222	17 398

Følgende beløp relatert til sikringskontrakter er ført mot egenkapitalen (justert for utsatt skatt):

	2011	2010
Urealisert tap ført i regnskapsåret:	3 673	4 895
Akkumulert tap som ikke er reversert fra egenkapitalen:	5 792	2 119

Selskapets sikring med lengst varighet utløper 31. oktober 2016.

Virkelig verdi for sikringsinstrumenter fastsettes ved at differansen mellom balansedagens kurs og avtalt kurs multipliseres med det sikrede beløp i fremmed valuta. Det innkalkuleres et administrasjonsgebyr til utsteder av sikringsinstrumentet (Siemens Financial Services).

Note 29 Transaksjoner nærstående parter

(Beløp i 1 000 kroner)

		Salg	
		2011	2010
Siemens Industry, Inc.	Siemens selskap	22 268	18 608
Siemens International Trading Ltd., Shanghai	Siemens selskap	41 939	11 802
Siemens Financial Services AB	Siemens selskap	18 511	27 105
Siemens Pte. Ltd.	Siemens selskap	89 905	153 841
Annet	Siemens selskap	56 353	52 459
		228 977	263 815

(Beløp i 1 000 kroner)

		Kjøp	
Navn		2011	2010
Atos	Tidligere Siemens Business Services (solgt 2011)	50 615	64 169
Loher GmbH	Siemens selskap	59 003	51 612
Siemens AG	Siemens selskap	781 900	91 877
Siemens AG Oesterreich	Siemens selskap	67 537	48 835
Siemens Industrial	Siemens selskap	55 710	8 474
SIEMENS LTDA.	Siemens selskap	64 915	29 536
Siemens Schweiz AG	Siemens selskap	49 817	51 889
Siemens Wind Power A/S	Siemens selskap	627 122	147 597
Annet	Siemens selskap	206 581	1 046 654
		1 963 201	1 540 643

Kjøp og salg til nærstående parter gjelder forretningsmessige transaksjoner.

Til generalforsamlingen i Siemens AS

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Siemens AS, som består av balanse per 30. september 2011, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets og administrerende direktørs ansvar for årsregnskapet

Styret og administrerende direktør er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og administrerende direktør finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet for Siemens AS avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 30. september 2011 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold*Konklusjon om årsberetningen*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av resultatet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at styret og administrerende direktør har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 30. november 2011
ERNST & YOUNG AS

Tore Sørli
statsautorisert revisor

Siemens' adresser i Norge

Hovedkontor Oslo

Østre Aker vei 90
0596 Oslo
Postadresse:
Postboks 1
0613 Oslo
Tlf. +47 22 63 30 00
Faks +47 22 63 38 05

Bergen

Kanalveien 5
5068 Bergen
Postadresse:
Postboks 6215
5893 Bergen
Tlf. +47 55 17 66 00
Faks +47 55 17 69 00

Trondheim

Bratsbergveien 5
7037 Trondheim
Postadresse:
7493 Trondheim
Tlf. +47 73 95 90 00
Faks +47 73 95 90 70

Øvrige adresser til Siemens-kontorer

Agder avd. Kristiansand

Narvika 5
4633 Kristiansand S.
Tlf. +47 22 63 30 00
Faks +47 38 14 54 66

Agder avd. Arendal

Arendal Kunnskapspark
Teknologiveien 1, Longum
Agderparken
Postboks 737 Stoa
4808 Arendal
Tlf. +47 37 03 55 00
Faks +47 37 03 56 77

Bergen

Thormøhlens gate 49
5006 Bergen
Postboks 14, Møhlenpris
5006 Bergen
Tlf. +47 55 30 98 00
Faks +47 55 17 69 01

Helgeland avd. Mo i Rana

Svenskeveien 20
8622 Mo i Rana
Tlf. +47 75 12 73 60
Faks +47 75 12 73 90

Elverum

Kirkeveien 2
2406 Elverum
Postboks 244
2402 Elverum
Tlf. +47 22 63 30 00

Kongsberg

Kirkegårdsveien 45
3616 Kongsberg
Postboks 375
3604 Kongsberg
Tlf. +47 32 28 61 10
Faks +47 32 28 61 11

Skien

Bedriftsveien 86
3735 Skien
Tlf. +47 22 63 30 00
Faks IS +47 22 63 46 60
Faks BT +47 22 63 46 70

Stavanger

Gamle Forusvei 1
Postboks 8036 Postterminalen
4068 Stavanger
Tlf. +47 51 82 70 70
Faks +47 51 82 70 30

Sunnmøre avd. Ålesund

Smibakken 3
Postboks 8081 Spjelkavik
6018 Ålesund
Tlf. +47 22 63 30 00
Faks +47 22 63 47 07

Tromsø

Strandveien 144B
9006 Tromsø
Postboks 6130
9291 Tromsø
Tlf. +47 22 63 30 00
Fax +47 22 63 46 88

Østfold

Sundløkkaveien 75
1659 Torp
Tlf. +47 22 63 30 00
Faks +47 22 63 49 80

Corporate Communications
i Siemens AS er ansvarlig for
denne publikasjonen.

Siemens AS

Corporate Communications
Postboks 1
0613 Oslo
www.siemens.no

Flere kopier fås ved henvendelse til
E-post: webmaster.no@siemens.com
Telefon: 22 63 30 00

Foto

Forside: Siemens

Design

Cox Oslo: www.cox.no

Trykk

TS-trykk™

